

Міністерство освіти і науки України
Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Сумський державний університет
Тираспольський державний університет імені Т. Г. Шевченка (Молдова)

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
ІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Україна, Суми, 16–17 квітня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

УЧБОВА ПРОГРАМА ЯК МОДЕЛЬ ВИКЛАДАЦЬКОГО ДОСВІДУ В ПЛАНУВАННІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Без'язичний Б. І., к.пед.н., доц.

Харківський національний педагогічний університет

імені Г. С. Сковороди

bezyazychnyy58@mail.ru

Учбова програма є основою планування навчального процесу в якому відповідно до вимог до особистості майбутнього фахівця визначений зміст навчання і найдоцільніші способи організації його засвоєння. Приведене визначення поняття учбової програми відповідає практичному уявленню, що склалося в педагогічній діяльності, але воно недостатньо повно розкриває істотність і педагогічне значення програми і, що особливо важливе, не показує шляхів її вдосконалення.

Учбова програма – це деякий скорочений і згорнутий спосіб фіксації досягнутого людством досвіду, що призначений для передачі в ході навчання і виховання. Програма як би орієнтує на те, що треба робити для досягнення успіху в підготовці фахівця. Іншими словами в учбовій програмі зберігається в певному вигляді як загальнолюдський досвід, так і досвід навчання і виховання, тобто педагогічний досвід.

Сьогодні можна сказати що цей досвід зберігається у вигляді інформації, тобто різних відомостей, даних, описів, які повинен засвоїти майбутній фахівець, а також відомостей і даних про те, як цей досвід передати в ході навчання [1].

Таким чином, учбова програма – це модель викладацького досвіду діяльності, де зберігається не сам досвід, а лише його опис. Тому можна стверджувати, що сам досвід – це оригінал, а програма – його відображення певним методом – інформаційним моделюванням. Такі відображення, як відомо, називають моделями. От чому будь-яка програма – це інформаційна модель цілком певного досвіду людської продуктивної і педагогічної діяльності. Модель ця не повна і не

докладна, а укрупнена, ескізна частина, в якій основні види діяльності, що вивчаються, лише названі, але їх зміст не розкритий.

Отже, в програмі окрім спеціального досвіду, якому навчають, повинен моделюватися ще і сам процес навчання. Звідси стає зрозумілим, що програма – це далеко не проста модель людського досвіду, а надзвичайно складна, комплексна, що поєднує в собі істотно різні види цього досвіду. При цьому дуже важливо, що в цій моделі завжди також відображається відомий педагогічний досвід, і цей факт є головним для розуміння сутності учбової програми.

У педагогічній науці давно встановлено, що якість процесу навчання залежить від сукупності цілого ряду факторів, умов і взаємодій, в яких він здійснюється. Цю сукупність факторів, умов і взаємодій називають педагогічною системою, а явища, що відбуваються в системі, – педагогічним процесом. Саме властивостями і особливостями педагогічної системи, в якій здійснюється процес навчання і виховання, можна пояснити будь-які успіхи і невдачі освітньої і виховної роботи, як окремих викладачів, так і учбових закладів в цілому [2].

Якщо програма – це модель педагогічної системи, то її досконалість залежить від педагогічної системи, яка в ній змодельована. Питання ж про досконалі і недосконалі педагогічні системи в сучасній педагогіці вже розроблені досить детально. Єдиний недолік моделювання педагогічної системи у вигляді учбової програми – це ескізність, неповність розкриття моделі, яка допускає неоднозначність реалізації моделі на практиці. Однозначною, тобто цілком певною моделлю педагогічної системи, як нами вже підкреслювалося вище, може бути тільки підручник або навчальна програма для технічних засобів навчання.

Література:

1. Беспалько В. П., Татур Ю. Г. Системно-методическое обеспечение учебно-воспитательного процесса подготовки специалистов. – М. : Высшая школа 1989. – 144 с.
2. Гессен С.И. Основы педагогики. Введение в прикладную философию. – М. : Школа-Пресс, 1995. – 448 с.